

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Sapiente Fructuoso Epistolares Libri quinque

Bonifacio, Juan

Ingolstadii, 1606

IV. Francisco Bæthico de iis, qui appositè dicunt ad permouendum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51159](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51159)

nim inceptis diuinis obtemperet, & qui sese
 cum ardeatigitis inquinauerit, obmutescat.
 t. Neque maximi illi Euangelij præcones, qui
 e cum christi regnum dilatauerunt, nun-
 ber, potestatem dicebant, quin ipsorum animis
 imus. Neque dolor inesset, illique sensus infixi,
 docere, impressi que essent, ad quos adducere
 etus Græcorum nonarentur auditores. Quæ porro
 riis ob hoc ipsa re oratores antiqui præci-
 endique uolunt, Rhetores admonent, poetæ
 te innotescunt, notiora sunt, quàm ut expo-
 n tam rationis indigeant. Hæc autem non
 n, quàm admonendi consilio, sed gratulandi
 crede, studio & uoluntate ad te scribimus.
 & sancti Tibi enim & doctrinæ, ut Apostolus
 cæorum moner, attendis. Vale.

*Cicero 2. de orator.
 Quint. lib. 6. cap. 2.
 Horat. in arte poeti- ca.*

1. Ad Timoth. 4.

FRANCISCO BÆTHICO.

Deus, qui appositè dicunt ad permouendū.

PERSVADENDI cōmodissi-
 ma & præstantissima ratio, Fran-
 ciscæ, in rebus inest, & uerbis.
 scientiaque eiusmodi esse debent, quæ hoïes
 illius impetant, & in nostram potestatem redi-
 eat, qui præstant, nō quæ auditæ, expositæ, tractatæ

Bb 4 nihil

nihil profus efficiant. Quare ex
 ptoribus ita libandi sunt flores, ut
 ctus etiam decerpatur. Quæ ma-
 mē voluntatem inflammant, in
 tum eligendis, tum explicandis, &
 ctandis fructuosi ingenij lumen
 cet. Quis diuo Thoma Aquina
 subtilior? quis eruditior? quis in
 ferendo argutior? in iudicando
 entior ac verior? At eius concio-
 nihil physicum, nihil academicum
 dolebant. Theologia concionand
 Thomæ illa erat, quæ vicia infes-
 tur, virtutes suaderet, non quæ
 media schola petitam in vtramq;
 tem agitare. Eruat igitur fructu-
 sus concionator ex libris illa tan-
 quæ mouere possint, quæq; non
 do stirpes elidant, sed ipsum
 truncum euertant. Diuinorum
 ftimoniorum quam maxima
 authoritasque grauissima. Ex
 phetis ad terrendum multa
 tur, sed est cauendum, ne dum
 cionator omnia colligit, fiat im-
 fus. Doctores quò erunt grauior

ose

mare ex
 ores, v
 onis'. Ingenio, & arte oratoria for-
 Quæ m
 illarum rationum tela iaciantur.
 nt, in
 Nam tormenta tanto feriunt grauius,
 andis, &
 quanto sunt missa contentius. Hinc
 unen
 minori, à maiori, à pari ille sunt Rhe-
 Aquin
 ricæ comparationes, quibus velut
 quis in
 apudum ballistis virtutis hostes pro-
 cando
 arantur. Hinc amplificationum va-
 concia
 genera existunt, quibus exponen-
 emicun
 tis triumphat orator: cùm aut ratio-
 ncion
 ando, aut comparando, aut sursum
 a infes
 us ascendendo, remque quasi per
 quæ re
 gradus sensim augendo, aut plurima
 ramq;
 ongerendo, aut definitiones conglo-
 ur fru
 ando, aut consequentia coaceruan-
 lla tam
 o, aut contraria cõtrariis opponedo,
 q; non
 ar reddendo crebra crebris, aut cau-
 sum e
 s, & effecta colligendo, aut deniq; si-
 inorum
 mlia frequentando, remq; variis mo-
 ma vs
 us attolledo auditorum animos, non
 . Ex p
 eus atq; vrbes orator tanquam fortis
 ta sum
 bonus imperator expugnat. Exem-
 e dum
 a plurimum pollent, quæ à grauiissi-
 at immo
 sis authore mutuatus. *Commemo-*
rauiore *ratio enim antiquitatis, vt ait Tullius,*

Bb 5 exem-

exemplorumq; prolatio summa cum
etatione & authoritate orationi
fidem. Sunt in diuo Gregorio
 permulta, in Augustino, Hieronymo
 Chrysostomoq; non pauca. Seculo. i. i.
 rum narratio pomeridianis
 nibus aptior erit: quæ ad erudien-
 permouendam, informandamq;
 titudinem conferuntur. Vulgus
 præterquam quòd historiis audiens
 excitatur à somno, vtilitatem
 mam capit, quæ enim fæmina
 cum non horreat, si quæ narrat
 Hieronymus ex optimi concionum
 ris ore admiretur. ? quis aut
 iurabit, aut iurandi necessitatem
 ri imponet cognita Titulymeni-
 ria, cuius scriptor est Augustinus
 educatione filiorum remissus,
 solutus esse nõ poterit, qui quæ
 ipsa re Gregorius scribit, concionum
 re & narrante, & amplificante
 rit. Optatus Mileuitanus contra
 natistas libro 2. sic ait: *Episcopus*
 (Parmenianum alloquitur) *in*
Eucharistiam canibus proiici, sed canes

*In epist. ad
 Latam de
 instit. filie.*

*Tomo 10.
 homil. 11.*

*Lib. 4. dia-
 log. 6. 18.*

na cum strabie ipsos dominos suos quasi latrones,
tionis affe sacrosancti corporis reos dente vindice
orio Patrum quam ignotos & inimicos laniarunt. Vi-
Hieronymus Uticensis de persecuti. Vandal.
a. Seculo. i. ita scribit: Proculus missus à Gen-
nis concilio Ecclesias depopulabatur in Africa,
tudien- de sacris (proh nefas) altaris linteis, ac
damq; subuculas sibi, & femoralia faciebat,
ulgestus frustratim sibi linguam discerpens ac co-
is audire medens breui turpissima consumptus est
atem morte. Scribit Chrysostomus homi-
ina quarta in Mattheum, quo tempore
arrat Julianus apostata iussit diripi templo-
oncionum ornamenta, sacraque vasa, mox
aut tempore questorem regium per medium diru-
itate mentum animam egisse, & Iuliani auun-
neni hunc vermicibus corrosam interiisse.
ustinus scribunt quoq; Cedrenus & Zonaras,
sus, ac Leoné filium Constantini Coprony-
qua de mi, cum abstulisset à téplo insigné co-
oncionam, quã ornandi templi causa Mau-
nte didicitus Imperator donauerat, statim ig-
contra hitos carbunculos in capite sensisse, ac
discopi deinde ardétissima febre arreptũ mi-
) in miserabiliter occidisse. In pomeridianũ
sed ante tempus, vespertinasque Aduentus, &
Qua-

Quadragesimæ conciones longiora exempla conueniunt, quæ autem uiuè ab optimis authoribus sumuntur, etiam ante meridiem consuetis, vsitatissimisque concionibus ciuelim. Hæc enim, quæ maxime profunt, quæque magni scriptorum auctoritate nituntur, erubescere debet orator fructuosus. Quædã uero uia, uel non antiqua nimis, quæ uera sint, & nostris apta temporibus quotiescunque ferat occasio, non orator. Itaque exempla obseruanda erga Apostolicam sedem omnia non sunt: proponatur Danorum rex quem religionis causa in urbem uentem summis honoribus Sixtus excepit, turba omni aulicorum in obuiam, patres ad portam conueniens medium illum per urbem ad basilicam Petri, inde ad Sixtum perduxere, dicendo tum publicè præsidentem Rex ad Pontificis pedes in genua cubuit, nec ante se erigi passus est salutationi, & sermonibus suis responsum. Redeunti in cubiculum

iusto, exeuntiꝫ ad diuina semper ad-
 uit, lauanti manus peluim præbuit,
 niꝫ summa in eo pietas, summa re-
 gio enituit. Hæc Iacobus Papien-
 Episcopus in epistolis tradit. De
 Danide Æthiopiæ rege, quem Pres-
 yterum Ioannem vulgus appellat, ,
 ceri non debet, à quo biennio ante
 mortem Clemens Papa VII. literas ac-
 cepit, quibus magnopere exhilaratus
 Pontifex: eas in Latinum sermo-
 nem Andreas Masius optimè vertit.
 Summi Pontificis auctoritatem illis
 verbis agnoscit: *Felix sancte pater, qui*
Deus effectus es gentium consecrator, &
tu Petri sedem obtines, tibi data sunt
regni cælorum. Se Christianum
 confiteor, & Pontifici Romano se
 esse testatur, hoc modo. *Quod si pa-*
rent itinera, in familiaritatem, & com-
mercium Romana Ecclesie deuenirem, uti
à cæteris Christianis regibus, quibus in
Christiana non sum inferior, & ita, ut
credunt, vnã fidem rectam, & vnã
Ecclesiam confiteor, cupio ingenti desiderio
 consequi sacrosanctam benedictionem à Vi-

cario

Maronita
 in fide Ca-
 tholica per-
 seuerat, &
 Romana
 Ecclesia pa-
 rent, cuius
 rei fidẽ fa-
 ciunt Petri
 Maronita-
 rum Patri-
 archa in
 monasterio
 montis Li-
 bani ad Le-
 onem X. li-
 tera, quas
 literas, &

*in concilio
 Lateranēsi,
 & apud
 Sanderum
 leges, lib. 7.
 de Sifibi.
 monarch.
 Ad Adria-
 num VI.
 Pontificem
 Theophilus
 Patriarcha
 Alexādri-
 nus literas
 Gracè scri-
 ptas trans-
 misit, qui-
 bus sedi A-
 postolica
 obedientiā,
 obsequiūq;
 detulit, &
 Pontificem
 Romanum
 caput Ec-
 clesia Ca-
 tholica re-
 verēter ag-
 novit. Onu-
 phrius in
 Vita Adri-
 ani VI.*

cario Domini nostri IESU CHR
 Nam proculdubio sanctitas vestra De
 vicarius, atq; illud. Pax sit tibi in se De
 ne, pater sancte, potens, pure, sacrate,
 caput Pontificum omnium, qui es
 tissimus supra animas, curator & am
 regnantium, consecrate magister, &
 dicat or fidei, & earum rerum hostis,
 scientiam offendunt, amator opti
 morum. O felix sancte pater, ego tibi
 renter obedio, & illud, dico ego
 ad terram genibus flexis pater sancte
 ro admodū corde, quod pater tu me
 ego filius tuus, o pater sancte, potens
 cur neminem unquam ad nos misisti,
 tius de vita, saluteq; mea cognoscere
 tu sis pastor, & ego ovis tua. Plurim
 hanc sententiam bonus ille rex
 quibus & religionem testatur suam
 Christianorum regum inter ipsos
 cem optat, ut communis hostis, id
 Turcarum regis tyrannis deleat
 Hoc ipso tempore Congensis rex
 manuelis Lusitanorum dignissim
 gis suasu ad Romanum Pontificem
 gationem pietatis, religionisq; ue
 nissim

CHRISTIANISSIMAM misit, aderat cum ipso oratore viro prudentissimo regis ipsius
vestra Dignitate: huius legationis, quæ & Pontifici-
bi in fide & Cardinalibus gratissima fuit,
sacrate, & Cardinalibus gratissima fuit,
ui es vobis, & Cardinalibus gratissima fuit,
& amantibus, & Cardinalibus gratissima fuit,
gister, & Cardinalibus gratissima fuit,
postis, & Cardinalibus gratissima fuit,
r optime, & Cardinalibus gratissima fuit,
ego tibi, & Cardinalibus gratissima fuit,
ego hanc, & Cardinalibus gratissima fuit,
sanctæ, & Cardinalibus gratissima fuit,
um meo, & Cardinalibus gratissima fuit,
potentia, & Cardinalibus gratissima fuit,
nissisti, & Cardinalibus gratissima fuit,
osceret, & Cardinalibus gratissima fuit,
Plurimum, & Cardinalibus gratissima fuit,
le rex, & Cardinalibus gratissima fuit,
tur suæ, & Cardinalibus gratissima fuit,
er ipsos, & Cardinalibus gratissima fuit,
ostis, & Cardinalibus gratissima fuit,
delecta, & Cardinalibus gratissima fuit,
sis rex, & Cardinalibus gratissima fuit,
gnissimæ, & Cardinalibus gratissima fuit,
ntificem, & Cardinalibus gratissima fuit,
nisque, & Cardinalibus gratissima fuit,
nissimæ, & Cardinalibus gratissima fuit,
Masius

Marius è Syriaca lingua in Latinum
 sermonem vertit. In iis literis illis
 valde delectant, quæ Romanorum
 eulogia sunt, & hæreticos nostri
 poris impietatis, nequitiæ, stultitiæ
 saniaq; condemnant. Patri
 & pastori maximo, concinnanti
 vngentiq; sacerdotes, & cingenti
 Petro temporis nostri ac Paulo discipulo
 strorum, & cingulo comprehendenti
 uersum cætum Christianorum. Quis
 Christi Domini nostri. Et illud, tu es
 cuius aqua non deficiunt, & quisquis
 rit, æquum est, ut ex te bibat aquas
 ut sedet sitim suam. Tu es lucerna
 non extinguitur, sed illustrat omnes
 turas, ut candela, quæ est super
 brum, & in te videt lumē uniuersa
 lica Christiana, q̄ est proles Ecclesia
 Tu es caput omnium patrū, sicut erat
 caput omniū discipulorū, &c. quæ
 la illa piē & sanctē persequitur.
 mortuo eius successor Abdyssus
 ctus Chaldaicis, Arabicis, & Assyr
 teris ornatus Romā ad Apostolorū
 mina, & Pontificē cum aliquot
 long

Onuphrius
 in Vita Pij
 1111.

ingissimo itinere peruenit, vt ab eo
 confirmaretur. Pontifici oblatu ei
 perpetuam obedientiam promisit, &
 Romanae Ecclesiae fidem pro-
 stuluit. Magnam etiam vtilitatem
 illa historia est de legatione
 Moschouitica, ex qua intelligi facile
 potest, quo loco Apostolicae sedis au-
 thoritas sit apud barbarum illum prin-
 cipem, & à Romana Ecclesia disiun-
 ctam, Graeci que schismatis labe infe-
 ctam, summi enim Pontificis nun-
 tium honorificentissime accepit, in-
 quosque Pontificem ipsum se honorare
 professus est, libri autem de hoc ipso
 scripti ac confecti verba illa praedica-
 tione ac memoria dignissima iudico.
 P. Possuinum comiter appellans (Hic
 quem ad Ioannem Basilij Mosco-
 uicem Papa legauerat) Antoni, in-
 quit, vt valet Gregorius Papa XIII? ita
 Possuinus inquit, serenitatem tuam
 inuoluet incolumem. Et qua igitur, inquit
 Antoni, habes mandata? tum Antonius Possu-
 inus, sanctissimus, inquit, Dominus noster
 Gregorius XIII. vniuersalis Ecclesia
 pastor,

Beda lib. 5.
 historia c.
 7. scribit
 regem Ce-
 duallam
 peregrina-
 tionem ad
 limina A-
 postolorum
 suscepisse,
 cupientem
 ibi bap-
 tismum sus-

Cc pastor,

cipere, &
 mox à ba-
 ptismo ex
 hac vita
 migrare:
 quorum
 utrumq;
 impetra-
 uit, nam
 in Sabba-
 tho sancto
 à Papa
 Sergio ba-
 ptizatus
 in ipsa he-
 bdomada
 Pascha,
 albis in-
 dutus, le-
 ui morbo
 tentatus,
 migravit
 ad Domi-
 num.
 Idem cap.
 20. narrat,
 regem Co-
 enredum
 relicto re-
 gno pere-
 grinationem
 ad
 Apostolo-
 rum limi-
 na susce-
 pisse: atq;
 insibi in se-

pastor, Christi in terris Vicarius, sancti Petri
 Petri successor, multarum regionum, monar-
 rarumq; dominus seruus seruorum. Dilectio-
 tuam serenitatem salutat, eiq; benedictio-
 nem precatur. Dux Pontificis nomine
 dicitur surrexit, ac tandiu stetit, dum gra-
 egit. Quibus autem hic terris dicitur
 netur, inscriptio illa declarat, quae por-
 & tam multa regna, prouinciis sur-
 complectitur, quam in eodem laurenti-
 lo leget, qui uolet, qui est uere, non lo-
 genterque conscriptus. De lapidibus m-
 oratoribus dicere nil attinet, quod di-
 vniuersa uidit Hispania. Neque loquun-
 rim mirari non possum DEI summa
 prouidentiam, qui difficillimo E-
 sia tempore aduersus improbum
 mos hæreticos atque teterrimos
 multos testes induxerit. Ac
 lud miraculo vacat, ad hanc ipsam
 rem pertinens, quod tibi iam dicitur
 Droneri, quod oppidum Medo-
 nensis prouinciæ est, possessor ipse
 dominus eximiam voluntatem
 fert aduersus Catholicam religionem
 vicissimq; tetra in hæreticos odia
 addam

riuus, sancti cuiusdam nostro, qui ad ea loca cō-
 gionum nonaturus excurrerat, narrauit admi-
 uorum. Mirabile quiddā, ac planè diuinum. Non
 q̄. benedixit à Valgrania agram Calvinistā
 is nominis filiam, annos natā non plus duo-
 dum quatuordecim: quam cū vis morbi penitūs
 erris detinisset, nullusq̄; iam resideret in-
 rat, quā tempore sensus, mox cunctis stupenti-
 nicialibus surrexisse, euocatisq̄; Calvinistis
 odem parentibus, qui funeris curandi causa
 t verè, non longè abierant, ita dixisse: Geni-
 De lapores mei legem istam deserite, (Se-
 inet, quā dicebat hæreticorum, sic enim,
 Neque loquuntur illi) nam qui ei parent, Sa-
 DEI fana m̄cipia sunt, & ignis pabulum
 limo. Et impiternum. Quæ cū dixisset, sta-
 improbatum recubuisse: parentes verò tali pro-
 rimos. Ergo admonitos legem patriam dese-
 . Ac nullo modo, Catholicā suscepisse, ex eaq̄; piè
 anc ipsam vitam, catholiceq̄; viuere. Quæ
 iam chæris quo exploratior ac certior esset, o-
 n Medicisq̄; dubitādi locus adimeretur, ad-
 efflor ipse. Dicebat ille, se cum eo ipso, cui hæc con-
 ratem progerunt, colloqui voluisse, ab eoq̄ue
 religionis accepisse, vt à nobis exposita sunt.
 os odia. Addam illud mi Francisce, si minus

Cc 2 admi-

iunius &
 precibus
 & que ad
 vita finem
 perman-
 sisse.

admirabile, certè non minus saluam
Nam cùm hæretici ad Ieremiam
stâtinopolitanum Patriarcham,
à summo Pontifice alienum esse
uerant, præcipua suæ Sectæ capita
dissent, isque non modò ea non
probasset, verùm etiam singula
tasset, nostri, qui Viennæ Austria
santur, ad deterrendos hæreticos
linguam translata Germanicam
confutata erant, in vulgus ediden
Itaque ea nunc magno cum hære
rum dedecore, tum Catholicorum
bono teruntur. Hæc, quæ veritas
ex nostrisq̃ue deprompta annali
tempestiuè narrata salubrem affe
voluptatem. Exempla eorum
pria, qui adsunt, domesticæq̃; his
mirificè persuadent. Pascimur
incredibili voluptate, & afficimur
iorem quendam in modum sensu
intimis, cùm concionator quæ
attingit, tractat historiam. Medi
nensis Ecclesia quondam à Romæ
Pontifice sceleratè, impieq̃; detur
rat. Sacros enim ordines sibi quic
coc

...us salu
 ...miam
 ...ham, q
 ...um esse
 ...a capite
 ...ea non
 ...ingula
 ...Austria
 ...ereticos
 ...nicam
 ...edider
 ...m hære
 ...nolico
 ...æ vera
 ...annali
 ...em affe
 ...orum
 ...eq; h
 ...cimur
 ...gimur
 ...m sen
 ...r quæ
 ...Medio
 ...à Rom
 ...eq; de
 ...ibi qui
 ...coct

*Carolus
 Sigonius,
 lib. 9. de
 regno Ita-
 lia.*

...mebat, nec erat qui flagitiosissimas
 ...erum sacrarum nundinas perhorre-
 ...eret: liberis Clerici operam dabant,
 ...efariisq; nuptiis diuina & humana
 ...ura polluebant. Romanus Pontifex
 ...icolaus hoc nomine secundus, vt
 ...is grauissimis malis mederetur, vi-
 ...um suæ ætatis eloquentissimum Pe-
 ...um Damiani Hostiensem Episco-
 ...um Mediolanensi legationi præfe-
 ...at, eiq; purgandi vrbem diui quon-
 ...um Ambrosij sede, concionibus, &
 ...odrina nobilem negotium salutare
 ...mandauit. Petrus vt erat imperatum,
 ...Mediolanum venit, conuocatoque
 ...populo sermonem habuit, qui totus
 ...onstabat exemplis. Negauit vl-
 ...um esse Christianam in toto orbe
 ...ouinciam, quæ Romanæ Eccle-
 ...ditionis non esset. *Et quidem* (nam
 ...æ Petri verba fuerunt) *si rectè atten-*
 ...ris, *reliquas Ecclesias ab hominibus in-*
 ...tas esse reperietis, Ecclesiam verò Ro-
 ...am à Deo ipso esse fundatam. *Atque ab*
 ...tum reliquas alias, tum maximè Medio-
 ...ensem ortus sui primordia, & discipline

rudimenta sumpsisse. Quid enim? Petrus
 & Paulus, qui Romanam Ecclesiam sacra-
 guine consecrarunt, nonne hanc quoque
 discipulos suos instituerunt? Nam Nicolaus
 à Lino Petri discipulo sacro fonte
 sacrū in hac vrbe martyrium est perperam
 & Geruasius, ac Prothasius, quorum corpora
 in hac vrbe corpora coluntur, non aliter
 Paulum habuere magistrum. Diuina
 quo vos tantopere gloriamini, Ambrosius
 cum Nicolaitarum heresim per se conuincere
 non posset, à Romana Ecclesia praesidium
 plorauit, atque tres viri ad huius errorum
 tirpationē à Syricio tum Pontifice magno
 sens civitati auxilium attulerunt. Quibus
 obrem cum & primi salutis vestrae
 & post labentis disciplinae emendationem
 Ecclesia Romana prodierint, quid eius
 eius decretis obtemperare intēpestivam
 contumacia recusetis? His verbis Petrus
 lum flexit, & à Clero quæ voluit
 petrauit. Fecit idem Petrus Damianus
 quod multis ante seculis magnus
 fecerat Mathathias, qui vt filios
 quos procrearat, animos excitaret
 triæ, auitæque virtutis innumera

*Mach. r.
 cap. 1.*

mpla collegit. Est enim magna ora-
 tionis vis domestica facta proponen-
 tis, & tanquam sibi ipsa diffidat, ami-
 cos, & necessarios allegantis. Stylus
 mouentis grandis est, acer, sublimis,
 status: maximæ enim res, quas per-
 oratio desiderat, verbis sunt amplissi-
 mis, & magnificentissimis exprimen-
 da. De illis quod præcipiam, nihil est,
 extat enim Ciceronis liber, quo in li-
 bro talem oratorem informat, qua-
 vis ipse fuit, triplexque ei dicendi ge-
 nus attribuit: humile, medium, sub-
 lime, demissum doctrinæ totum est
 temperatum laus sibi exornatioque
 vendicat, tertia orationis forma gran-
 dis & ampla commotionibus, atque
 victoriis reseruat, quas victorias
 CHRISTO auspice deportabit, qui illo
 modo loquetur, & eã sermonis ampli-
 tudinẽ afferet, quam Tulliana scripta
 nos docent. Latinus, inquires, à Tul-
 lio illo in libro orator instruitur, quasi
 verò non iidẽ sint ornãdi oratoris Hi-
 spani, qui & Latini fontes, sermonisq;
 utriusque affinitas, & cognatio tanta,

*In Orato-
 re ad Bru-
 tum.*

vt patria nostra lingua Romana
 dicatur, nisi quod vox est in fine
 rupta, vt multæ aliæ, quas loquendi
 tiosa consuetudo deprauauit. *Leti*, in
 amabo te, illū de oratore perfecti
 brum, & quæ de triplici characteris
 cero disputat, trade memorie. *Mou*
 enim qui uolet, quibus se uerbis
 re debeat, inueniet, neq; Latinā
 linguam, uerum etiam uernaculā
 suam illis legendis, atque euoluē
 reddet pleniorē. Grandia magni
 cè, mediocria temperatè, humilior
 demissè tractentur. Et quamuis
 uus Augustinus sapienter affirmat
 hil in Christiana sit adhortatione
 missum, tamen, quia vnus, atque
 omnium tractationum stylus esse
 potest, in docendo subtilis orator
 neruosus, enucleatus, & pressus, in
 lectando suauis, dulcis, amœnus,
 quasi uernus, in concitando tuba
 flet, plenisq; feratur alueis. Rem
 si præparatis & animis, & auribus
 flammare non decet, tuaque milti
 hoc genere sanitas placet, qui nunq
 sub

*Lib. 4. de
 Doctrina
 Christiana
 cap. 18.*

mana vobis exardescis, & sine causa. Om-
 in fine de re, nulla de te: quid enim illa.
 loquendi proficiunt praesertim in tam turbule-
 uit. In, inuidisque temporibus, vestram.
 perfectam sitio vehementer, propter
 aracteris me ipse crebris caedo verberibus,
 rie. Monstra dies noctesque errata deploro?
 verbis a multo illa minus quibusdam placent,
 atinae concipias vobis ago, quod me tam libenter
 maculae dicitis. Haec quae sunt dicta candidi-
 uolentia deorat multitudo, respuunt sapien-
 tia magis, quidam censores non iniqui con-
 humilium non eos, qui ita loquuntur, ferre,
 inuis vobis non possunt, indignosque esse putant,
 affirmati qui concionentur in vrbe. Agricola-
 tationem vulgus Anacharsa illa mouent.
 atque illi amictui est Scythicum tegmen, calcea-
 us esse solorum callum, pulpamentum fa-
 oratorum cubile terra. Optimatum haec fasti-
 cillus, in concionibus apta non sunt. Optandum quidem
 in concionibus, ut in concionatorum cubiculis ni-
 o tubas illi sit praeter ipsos preciosum, sub hac
 Remanum in conditione, ut se concionator.
 auribus se non aestimet, nulliusque esse pre-
 ue mibi arbitretur. Qui enim asperiores,
 ui nunc quicum venditat, ostentat, ebullit, qui
 suas

s. Tuscul.

Cc s suas

suas coenulas iactat, prudentibus
 intelligentibus placere non potest
 piet fortasse, quanquam neho-
 dem, stultiores. Iam eò ventum est
 syncera ista damnentur. Providen-
 tionator & cautus multa consulti-
 mittit, atq; illa tantum dicit
 citer, quæ secus interpretanda
 sunt. Non omnia semel effundit
 nouus semper accedit, atque ita
 dicendo gerit, vt nouissima con-
 mnum fuisse optima videatur.
 enim concionatoris ingenium
 les agros imitatur, è quibus,

*Æstiu quantum decerpunt luce caput
 Tantum fecundus gelida ros nocte replet*

Non vnus, & idem exercitatio-
 tionatoris est cursus, nam saepe
 nire solet, vt vel in ipso exordio
 turbidus, leniter, & placidè dicat
 fine, medium orationis iter, atq;
 processum teneat aptum ex vtro-
 tamen illud vsitatum & solenne
 damus, sedata vt principia sint, nat-
 tam facta, quàm nata, dulces, et
 taq; progressiones, vehemens

& incitatus. Ut hæc epistolæ no-
nne clausula sit, epilogi me nomen.
monuit. Vale.

E I D E M,

De spectaculis concionum.

RVDENS prudentem appel-
lare debuisses, præsertim in
causa difficili, & illum roga-
re, qui vel respondere scitè posset, vel
onus explicandæ quæstionis subterfū-
geret: etsi enim me minimè pudet fa-
teri nescire quod nesciam, non est ta-
men cōsuetudinis meæ scribenti ami-
co nihil omnino rescribere. Extraor-
dinarias conciones (sic enim in præ-
sencia occurrit, ut appellem, cum vel
trux, vel mortui hominis caput osten-
ditur, de quibus me percontaris) im-
probare non debeo, quibus grauissi-
mi vtuntur homines, earumque vsus
in Prophetiis vsque temporibus in
Ecclesia retinetur. Nam Isaias nudus
& sine calceis urbem obiuit, & Iere-
mias vinculis & catenis constrictus in-
cessit, Hieronymique sententia est:

Isai. c. 20.

Jerem. 27.

Velle